

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In quo tractatur de Ministro Sacramento Pœnitentiæ. Item de Sacramentis
Extrema Unctionis, & Ordinis

Bosco, Jean a

Lovanii, 1672

Concl. III. Ad Ordinationem Episcopalem tres Episcopi adhibendi sunt,
saltem necessitate præcepti; an etiam necessitate Sacramenti, sub iudice
lis est: ad ceteros Ordines sufficit unus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73429](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73429)

48.
Respons. ad
auctorita-
tem Damasi.

Ex quo patet responsio ad auctoritatem Pontificis, qui nihil aliud voluit significare illis verbis, quam potestatem Pontificiam seu Episcopalem esse necessariam, ut quis alium possit validè ordinare; loquebatur quippe de Chorepiscopis, quibus ipse auferre volebat omnem potestatem ordinandi, non quia carerent ipsi omni Ordine, quem conferebant; sed quia Pontificiam potestatem non haberent, ut virtute illius aliis inferiores Ordines præberent.

Sic enim ait Pontifex: *Et illi, qui Pontificatûs apicem non habebant, quomodo ea, que non habent, dare poterant? Quoniam nihil in dante erat, quod ille posset accipere. Aut quis hominum, licet more humano loquamur, dare potest, quod non habet? Præsertim quum Pontifices non erant, ea que solis Pontificibus debentur, dare non poterant. Et propterea magis vulnerabant capita, que per manus impositionem tangebant, quam ea, que eis collata non erant, per aliquam benedictionem darent.*

49.
Respons. ad
Doctorem
Seraphic.

Eodem modo intelligendus venit Doctor Seraphicus, qui eo loci nihil aliud intendit, quam minorem à majori benedicendum, quod verum erit, tamen Episcopus non Diaconus validè possit ordinare Diaconum. Subscribo ejus verba: *Dicendum, quod infallibiliter verum est, quod dicit Apostolus, Quod minor à majori benedicatur, pro statu, in quo benedicatur: nam sine cunctatione verum est, quod nullus dat alii maiorem dignitatem, quam habeat: nec minimum Ordinem dare potest, quem non habet (in se vel in æquivalente) & ideo Episcopus consecrans Atibi-episcopum vel Papam, omnino non tribuit ei nisi consecrationem Episcopalem.*

50.
Aliquis potest
quid
piam dare,
quod ipse
formaliter
non habet.

Profectò quempiam posse dare, quod ipse formaliter non habet, nimis clarum est in Baptismo & Confirmatione; nemo quippe dubitat, non baptizatum posse validè baptizare; non confirmatum posse validè confirmare; cur ergo non Diaconus non posset validè ordinare Diaconum? Immo si verum est, quod Ordo Episcopalis possit subsistere sine Ordine Sacerdotali, cur Episcopus non Sacerdos, non posset validè ordinare Sacerdotem?

Non video quid possit obstar, nisi voluntas Christi, quæ determinasset pro ministro essentiali, Episcopum habentem formaliter illos Ordines, quos confert; de illa autem voluntate nobis non constat, immo communis sententia contrariam supponit; quæ uti admittit, non Diaconum posse fieri Sacerdotem, ita concedit, verum Episcopum posse conferre Diaconatum, etiam si non sit ipse Diaconus.

Si autem à me queritur; an ad conferendos singulos Ordines sufficiat unus Episcopus, an verò plures requirantur? Respondeo citius:

CONCLUSIO III.

Ad Ordinationem Episcopalem tres Episcopi adhibendi sunt, saltem necessitate præcepti; et etiam necessitate Sacramenti, sub iudice lis est: ad ceteros Ordines sufficit unus.

Incipio à certioribus, uti est imprimis prima pars Conclusionis, quæ satis constat ex perpetua & universali praxi Ecclesiæ, quam improbare summæ dementia foret, accedere præsertim Pontifici Romano, quod Clemens VIII. Bullâ: *Ex quo*, ei præfixa, præcipit recipi & observari in omnibus universi terrarum orbis Ecclesiis, Monasteriis, Ordinibus & locis, etiam exemptis, si quæ sint. In hoc autem Pontifici præscribitur unus Episcopus ad conferendos quatuor minores Ordines, & tres majores.

Atque in eodem Pontifici pro consecratione electi in Episcopum, præscribitur unus Episcopus Consecrator, & alii ad minus duo Episcopi Assistentes; ergo ad consecrationem Episcopalem tres Episcopi adhibendi, saltem necessitate præcepti, quæ est prima pars Conclusionis; æque certa ac ultima, clarius elucidanda ex dicendis circa secundam partem, quæ sub iudice est, id est, de qua adhuc nihil omnino certum statui potest; quia dependet à voluntate Christi, quæ hæctenus non est satis declarata pro una, aut altera parte, uti patet ostendo.

Itaque prima sententia docet, ad veram Ordinationem Episcopi necessariis esse pariter tres ut minimum Episcopos, tamquam ordinarios Ministros. Ita Vasquez disp. 243. c. 6. Et probat primùm, testimoniis Pontificum, quorum princeps est Anacletus in Epist. ad cretali c. 1. ubi sic ait: *Consultationibus vestris plenius respondissemus si licuisset: sed infirmitas reliquarum oppressionum onere pressu evocavit (postquam Dominus tribuit, & ut à beato Petro Principe Apostolorum sumus instructi, à quo & Presbyter ordinatus) scribere vobis (sicut petivimus).*

Ordinationes Episcoporum auctoritate Apostolica omnibus, qui in eadem fuerint provincia, Episcopis sunt celebranda. Qui simul convenientes, strenue diligenter agant, iterumque cum omnibus celebrantibus, & manus cum sanctis Evangelis, quæ prædicantur, sunt imponentes Dominica die hora tertia orantes, sacrâq; unitione exemplo Prophetarum & Regum, capita eorum (more Apostolorum & Martyrum) ungentes, quia omnis sanctificatio constat in unione sancto, cuius virtus invisibilis sancto Christum permixta, & hoc ritu solemni celebrantur Ordinationes.

nem. Quod si simul omnes convenire minime poterunt, assensum tamen suis precibus praebeant, ut ab ipsa Ordinatione animo non desint.

Porro & Hierosolymitarum primus Archiepiscopus B. Iacobus, qui iustus dicebatur, & secundum carnem Domini nuncupatus est frater, à Petro, Iacobo & Ioanne Apostolis est ordinatus, successoribus videlicet dantibus formam eorum, ut non minus quam à tribus Episcopis, reliquisq; omnibus assensum praebeantibus, ullatenus Episcopus ordinetur, & communi voto Ordinatione celebretur. Reliqui vero Sacerdotes à proprio ordinantur Episcopo, ita ut cives & alii Sacerdotes assensum praebeant, & ieiunantes Ordinationem celebrent: similiter & Diaconi ordinantur. Hucusque praefatus Pontifex.

Quae latius volui referre (principium & finem Vasquez omittit) ne videamur imitari Acaatholicos, qui solent mutilatè citare SS. Patres, hinc inde aliqua exscribendo, quae in speciem deserviunt suo proposito, id est, patrocinantur suis erroribus, & omittentes ea, ex quibus veritas opposita aperte demonstratur.

Hanc itaque auctoritatem, omnibus consideratis, puto planè inefficacem esse ad probandum intentum. Nam quod dicitur: *Prout Dominus tribuit*, non necessariò significat divinam institutionem, quasi totum, quod ibi docet Pontifex, sit iuris divini; sic enim iure divino deberent fieri Ordinationes Episcoporum ab omnibus Episcopis, qui sunt in eadem provincia, praemisso diligenti scrutinio, jejunio & precibus per manuum impositionem & unctionem capitis. Immo ad Ordinationem validam Sacerdotum, necessarius foret ex iure divino consensus civium, & aliorum Sacerdotum, quod ex dictis supra constat esse falsum. Quin etiam ipse Vasquez negat unctionem capitis esse materiam essentialem consecrationis Episcopalis, disp. 240. c. 5.

Si dixeris; potest aliquid esse necessarium ex iure divino, licet non sit materia aut forma essentialis. Planè potest esse, sed quòd ita sit, unde constat? Deinde, eo admissò, quòd unctio sit iuris divini, tamen si sine ea sit valida Ordinatione; eadem prorsus ratione dicam ego, tamen si iure divino adhibendi forent tres Episcopi ad consecrationem Episcopalem; nihilominus eis non adhibitis consecrationem subsistere.

Itaque ly *Prout Dominus tribuit*, sic dictum est, sicut solemus dicere: *Deo dante*, seu, *Prout Dominus dederit mihi commoditatem breviter respondebo*: Nam praemiserat Pontifex, propter onus infirmitatis & aliarum oppressionum seu occupationum, se non potuisse plenius respondere.

Omitto; probabilis omnes Apostolos à Christo immediatè fuisse ordinatos Episcopos, adeoque videtur Pontifex hic loqui, non de essentiali consecratione seu Ordinatione Episcopali, sed solum de aliqua ceremonia, qua illi tres Apostoli, Iacobum, à Christo Episcopum consecratum quasi universalem, speciali isti Eg-

clesiae deputaverunt, & quasi Archiepiscopum instituerunt, ut patet ex verbis supra relatis. Dederunt nihilominus formam seu modum aliquem, quo ex praeepto Apostolico successoribus eorum uterentur in essentiali consecratione seu Ordinatione Episcoporum, tamquam magis convenientem tantae dignitati.

Audiamus Gloss. in cap. Petro. 2. dist. 66. verb. Ordinatus. Id est, ad certi loci administrationem electus, vel ordinatus simpliciter. Sed nomine omnes Apostoli erant Episcopi? Videtur quòd sic: quia Petro primo fuit datus Pontificatus, & omnes alii fuerunt pari potestate praediti ut 21. dist. in novo. Item Episcopi successerunt in locum Apostolorum, ut 68. dist. Quorum. Ergo Apostoli fuerunt Episcopi. Item legitur de Iuda, quòd Episcopatum eius accipiat alter. Ad hoc dicunt quidam, quòd omnes Apostoli erant simplices Sacerdotes, & tamen consecrare poterant. Nam Moyses simplex Sacerdos erat, & tamen consecravit Aaron, ut 21. dist. §. 1. Nec tunc differentia erat inter Episcopum & Sacerdotem, ut 95. dist. Olim. Vel dic, quòd tantum visibiliter unctioe bi tres consecraverunt eum, sed prius erat invisibiliter unctus à Domino. Vel dic, quòd non ordinaverunt eum, sed tantum formam ordinandi alius ostenderunt. Vel dic, quòd non in Episcopum, sed in Archiepiscopum eum ordinaverunt. Vel dic, ordinaverunt, id est, intronizaverunt eum ad administrationem certi loci; prius enim erat Episcopus sine titulo.

Sed contra, inquis; Anicetus Papa, septimus post Anacletum, verba supra allegata intellexit de forma, tradita ex institutione divina: sic quippe scribit Epist. decret. cap. 1. Scimus beatissimum Iacobum, qui dicebatur Iustus, qui etiam secundum carnem Frater Domini nuncupatus est, à Petro, Iacobo, & Ioanne Apostolis Hierosolymorum Episcopum esse ordinatum. Si autem non minus, quam à tribus Apostolis, tantus vir fuit ordinatus Episcopus, patet profectò, eos formam instituentem Domino, tradidisse, non à minus, quam à tribus Episcopis, Episcopum ordinari debere. Ergo Christus instituit, non à minus, quam à tribus Episcopis Episcopum debere ordinari.

Respondetur primò; indè ad summum sequi, necessitatem praeepti divini, ex qua non semper sequitur necessitas Sacramenti; nam multa Christus requisivit, solum ut licitè Sacramenta administrarentur, ut patet in Consecratione Sacramentali, praeepta peccatori ante susceptionem Eucharistiae; in statu gratiae requisito ad Sacramenta vivorum; in aqua, secundum Aliquos, quae debet misceri vino ante consecrationem; item in balsamo; iuxta eodem, ex quo conficitur Chrisma. Ergo similiter Christus potuit requisivisse ad licitam Ordinationem Episcopi, tres Episcopos, esto non ad validam.

Respondetur secundò; ly *Instituente*, idem est quòd, *Inspirante*. Itaque haec ceremonia instituta est ab Apostolis inspirante Domino, sicuti alia Ecclesiastica instituta merito dicuntur fieri

53. Offenditur hanc probationem esse inefficacem.

54. Obiectio solvitur.

55. Omnes Apostoli immediatè à Christo fuerunt ordinati Episcopi.

56. Obiectio.

57. Prima resp.

58. Secunda

C c c c

fieri ex illustratione & instinctu Spiritus sancti.

Quod autem non possit intelligi ly *Instituente*, in omni rigore, sicuti quando Christus dicitur instituisse omnia Sacramenta, vel inde factis colligitur; quod ea, quæ Christus immediate instituit, oportet magis esse stabilia, quam fuerit hæc forma ordinandi Episcopos, ut ex dicendis pro contraria sententia erit evidentissimum.

59.

Tertia.

Anicetus.

Accedit; quod, ut dictum est, Anacletus alia requirat, quæ constat non esse immediate juris divini. Immo & Anicetus verbis præallegatis continud attegit: *Sed crescente numero Episcoporum, nisi necessitas inter venerit, debent etiam plures (Episcopi) augeri, id est, si Archiepiscopus diem obierit, & alter ordinandus Archiepiscopus electus fuerit, omnes ejusdem provincie Episcopi ad Sedem Metropolitæ conveniant, ut ab omnibus ipse ordinetur.*

Et Ordinationem aliter factam vocat irritam dicens: *Illud quod de Archiepiscopi Consecratione prædictum est atque præceptum, id est, ut omnes Suffraganei cum ordinant, nullatenus immutari licet: quia qui illis præest ab omnibus Episcopis, quibus præest, debet constitui. Sin aliter præsumptum fuerit, viribus carere non dubium est, quia irrita erit (Quoad officii executionem, inquit Gloss. cap. Archiepiscopus 1. dist. 66. verb. Irrita) ejus secus acta Ordinatio.*

60.

Ad consecrationem

Archiepiscopi

sufficiunt tres

Episcopi.

Et tamen constat ex hodierna praxi Ecclesie, sufficere tres Episcopos, etiam ad Consecrationem Archiepiscopi; nam est eadem consecratio Episcopi & Archiepiscopi, ut patet ex Pontificali Romano, exceptâ impositione Pallii super humeros electi, quæ fit ab uno Episcopo, cum unius tantum fiat mentio in Pontificali.

Pontif. Rom.

Quando electus (inquit Pontificale Tit. de Consecr. Electi in Episcopum, circa finem) in Patriarcham vel Archiepiscopum consecratur, forma præmissa in omnibus observatur, sed per hujusmodi consecrationem non assumit sibi nomen Patriarchæ vel Archiepiscopi, quod per traditionem Pallii duntaxat sibi attribuitur, usque ad quam dicitur electus, etiam post consecrationem prædictam. Electus vero in Episcopum cum primùm consecratus est, Episcopus vocatur, non Electus.

Et Tit. de Pallio: *Cum Pallium, inquit, à Sede Apostolica mittitur, Pontifex (id est, Episcopus) cui res ipsa committitur, statim die cum Electo convenit in Ecclesia sua &c. Et infra: Juramento præstito, Pontifex surgit cum mitra & Pallium de altari accipit, & illud supra humeros Electi adhuc ante se genuflexi imponit dicens: Ad honorem omnipotentis Dei &c. tradimus tibi Pallium de corpore B. Petri sumptum, in quo est plenitudo Pontificalis officii cum Patriarchalis vel Archiepiscopalis nominis appellatione, ut utaris eo intra Ecclesiam tuam certis diebus, qui exprimitur in privilegio, ab Apostolica Sede concessis, in nomine Patris & Filii & Spiritus sancti. Resp. Amen.*

Quo dato, Pontifex detulit capite vadit ad coram Evangelii altaris, & Patriarcha vel Archiepiscopus surgit cum Pallio; & ascendens ad altare coram suam ante se habens, si sit in Ecclesia sua, vel alia sua Diocesis, vel provincia, detulit capite benedixit populo solemniter, dicens: Sit nomen &c. Quæ benedictio datâ dimissis in Ecclesia paramentis; omnes ad sua revertuntur. Ubi nulla fit mentio Suffraganeorum.

Igitur argumentum, quod petitur ex hac auctoritate Anacleti, & Aniceti, valde inefficaciter probat intentum Valquezii. Inefficacitas autem probatur idem intentum ex illis verbis Anacleti Epist. 3. *Et Episcopus non ab uno, sed pluribus debet Episcopi ordinari. Quæ, ut ad oculum patet, possunt intelligi de præcepto Ecclesie.*

Majorem efficaciam videntur habere verba Damasi Papæ Epist. 4. alias 5. *Quod cum Episcopi non sint (loquitur de Chorepiscopis, quos non probare non fuisse veros Episcopos) qui minus quam à tribus sunt ordinati Episcopi, omnibus non quoniam (ut bene nascis) præbuitam à sacris & tribus, ut qui ab uno vel à duobus sunt ordinati Episcopi, nec nominantur Episcopi: si nomen non habent, qualiter officium habebunt? Cum ait (inquit Valquez supra n. 69.) Episcopi non sint, manifeste denotat re ipsa Ordinem Episcopi eos non habere, & non tantum ab officio esse suspensos.*

Adde; quod Damasus non contendit probare, Chorepiscopis officium Episcoporum non convenire, quod cum essent ab uno tantum ordinati, suspensi essent ab officio, cum tres eorum Ordinatio ab Ecclesia toleraretur; sed quod veri Episcopi non essent. Quare cum dicit Damasus: *Qualiter officium habebunt? Per officium non intellexit exercitium tantum, sed etiam potestatem.* Hæc ille. Ante responsum nem,

Nota, Chorepiscopos sic dictos, quos villorum seu rurales Episcopi, ut colligitur ex Damaso supra ibi: *Cum dicit (Concilium Antiochenum can. 10.) Chorepiscopum, presbiterum villorum velut intelligi Episcopum. Et si Villanus, qui agit in civitate, cum in una civitate duo officia habeantur esse Episcopi? Et si in villa, & in villa ubi antea Episcopi non fuerunt, cum & in multis villis, vel in villa aut castello Episcopus fuerit presbiter, & in omnibus omnino locis, ubi antea Episcopi non fuerunt, ne vilescat auctoritas & nomen Episcopi fuerint constituti, quid (rogo) erunt? Ecce hæc cum Ordinatione concordat, nec Ordinatio eorum quoniam si Episcoporum manus impositionem præbuerunt, & ut Episcopi sunt consecrati, ubi sunt consecrati? Ad villam, quia Xpæ villa est quæ dicitur. Et qualiter ad villam, si nec in ecclesia, nec in villa civitate licet fieri, rogo ut pronatis: & si pronatis non potestis, quia (sic) per rationem, cum illius auctoritatem minime potestis dicere omni comparari, eos omni auctoritate carere non dubitatis, sicuti per*

tria obstant, quibus eorum cassatur actio vel institutio. Primum, quod ab uno Episcopo ordinari solent, in quo eorum Ordinatio à canonibus discordat, qui per manus Episcoporum eos institui jubent. Aliud, si à pluribus Episcopis sunt ordinati, & aut in villa, aut in castello, seu in modica civitate, aut omnino non in eo loco praefixi, quo iuste Episcopi fieri debent, aut dudum non fuerint, ubi viscat auctoritas & nomen Episcopi, aut si in civitate cum altero Episcopo: cum (ut praedictum est) in una civitate duo non debeant consistere Episcopi. Tertium, si absolute (id est, absque titulo alicujus loci) fuerint instituti, sicut de quibusdam audivimus, quae omnia Episcopali omnino carent auctoritate.

videtur Concilium Antiochenum (quod fuit illegitimum Arianorum Conciliabulum, in quo depositus fuit Athanasius) can. 10. sequentis tenoris: Qui in vicis vel possessionibus Chorepiscopi nominantur, quamvis manus impositionem Episcoporum (duorum aut trium) perceperint, & ut Episcopi consecrati sint; tamen sancta Synodo placuit, ut medium proprium recognoscant, ut gubernent sibi subditas Ecclesias, eorumque moderamine curaque contenti sint. Ordinent etiam Lectores & Subdiaconos, atque Exorcistas, quibus promotiones istae sufficiant. Nec Presbyterum vero nec Diaconum audeant ordinare praeter civitatis Episcopum, cui ipse cum possessione subiectus est.

Cum igitur Damasus meminerit hujus canonis, probabile apparet Aliquibus, eum non negasse omnibus Chorepiscopi Ordinationem Episcopalem, sed dimittere jurisdictionem Episcopalem; quam aliqui sibi arrogabant, propria auctoritate ordinantes Presbyteros.

Sed contra facit; quod Pontifex in eadem Epist. post allegatum istum canonem, generaliter doceat, Ordinationem factam à Chorepiscopis, fore necessario iterandam; quod tamen falsum est, si aliqui Chorepiscopi fuerint veri Episcopi quoad impressionem characteris.

Et ideo illi respondent; supponit quidem Pontifex; tempore Concilii Antiocheni fuisse aliquos Chorepiscopos à pluribus Episcopis ordinatos, tamen docet, eos non fuisse veros Episcopos, quia sine debito titulo: non quod titulus foret conditio essentialis, sed quia defectus ejus erat signum, quod vel defectu materiae aut formae, vel certe intentionis, non fuisset collata vera Ordinatio Episcopalis: sed vel tantum Sacerdotalis, vel aliqua alia ceremonialis, qualis est benedictio, qua creatur Abbas, aliave similis.

Quippe merito praesumere poterat Damasus, plures illos Episcopos, de quibus loquitur Concilium Antiochenum, noluisse conferre verum Ordinem Episcopalem contra praescriptum Canonum. Unde non dicit Concilium, eos fuisse ordinatos Episcopos, sed, ut Episcopos, id est, in similitudinem Episcoporum, qui solent à pluribus Episcopis ordinari, quamvis id non sufficiat ad veram Ordinationem Episcopalem. Itaque nec auctoritas Damasi convincit intentum Vasquezii.

Sed numquid testimonium Ioannis 3. Pontificis? Hic Epist. unica, quae refertur in 2. Tom. Conciliorum ita scribit: Omnia quoque maxima Concilia affirmant, eum non esse Episcopum, qui minus quam à tribus Episcopis, auctoritate etiam metropolitanani fuerit factus Episcopus. Ideo, illos, quos Chorepiscopos vocatis, quia ab uno (ut audivimus) sunt Episcopo, Episcopos non esse, nec aliquid de Pontificali privilegio agere debere, perspicuum est. Quoniam si nomen non habent, quomodo officium possunt habere? Si ergo Episcopi non sunt, & Presbyteri (quorum vicem gerunt, quia ad exemplum & formam

63. Quod fuerit intentum Damasi Episcopi Arragi.

64. An Ordinatio Chorepiscoporum fuerit irrita.

65. Verisimile est, aliquos Chorepiscopos fuisse Ordinatione veros Episcopos.

66. Objectione

Responsio Aliquorum

67. Tertio offert Vasquez pro le testimonium Ioannis 3. Pont.

Cccc 2

mam septuaginta olim siebant) esse despiciunt , quid erunt ?

68. Sed hæc verba eandem patiuntur interpretationem ; præsertim cum etiam Pontifex ibi requirat licentiam Metropolitanam eodem modo, quo præsentiam trium Episcoporum , & tamen constat licentiam illam non esse necessariam ad validam consecrationem ; ut omitam , quod non loquatur Ioannes de illis Chorepiscopis , qui fuerant ordinati à pluribus Episcopis.

Porro ad interrogationem istam : Quomodo si nomen non habent , quomodo officium possunt habere ? Responderi posset ; Episcopum degradatum non habere nomen Episcopi , id est , non esse dignum nominari Episcopum , & tamen habere officium , id est , characterem Episcopalem. Vel si per officium intelligas exercitium characteris , vel jurisdictionem Episcopalem , libenter concedimus , tales Chorepiscopos nec habuisse exercitium Ordinis Episcopalis , nec jurisdictionem ; forte nec Ordinem habuerunt , quia non fuerant ordinati adhibitâ debitâ materiâ , formâ , & intentione.

Ultimò (quod bene notandum est) dicitur tom. 2. Conciliorum post præfatam Epistolam eam ab aliquo impostore sub nomine Ioan. Pape tertii post obitum illius suppositam fuisse ; nec tantùm dicitur sed etiam ostenditur multis argumentis , quæ ibi videri possunt. Vide etiam Baronium ad annum 572. n. 3.

69. Aliud adfertur testimonium pro hac sententia , sed æquè debile , ex Concilio Regensi c. 1. in fine : Itaque Ordinationem , quam canones irritam definiunt , nos quoque vacuandam esse censuimus , in qua prætermisâ trium (Episcoporum) præsentia , nec expectatis Comprovincialium literis , Metropolitanus quoque voluntate neglectâ , prorsus nihil , quod Episcopum faceret , ostensum est.

Iam autem si vera fuisset Ordinatio , aliquid certè ostenderetur , hoc est , appareret adhibitum , quod re ipsâ faceret Episcopum. Nam cum quis ordinatur Sacerdos sine consensu proprii Episcopi , quàmvis suspensus maneat ab officio , & ideo dici possit vacua & irrita ejus Ordinatio , juxta modum loquendi Patrum ; tamen nullâ ratione dici posset , nihil ostendi , hoc est , nihil apparere , quod ipsi adhibitum faciat Sacerdotem. Ita Vasquez supra n. 70.

70. Minus probat hanc sententiam canon quartus Conc. Nicæni 1. Episcopum convenit , maxime quidem ab omnibus , qui sunt in Provincia Episcopis

ordinari. Si autem hoc difficile fuerit , aut propter instantem necessitatem , aut propter similes locum , tribus tamen omnimodis in ipsam conveniatis , & absentibus quoque pari modo decretis , & per scripta consentientibus , tunc Ordinatio celebratur. Hic , inquam , canon ad summam prolept necessitatem præcepti , ut clarum est.

Similiter canon duodecimus Concilii Carthag. secundi , & refertur dist. 65. c. 5. Pater omnibus , ut inconsulto Primatè consensu Permittat , tam facile nemo presumat , licet cum multis Episcopis in quocumque loco sine eius , ut dictum est , præsentia , Episcopum ordinare. Si autem necessitas fuerit , tres Episcopi , in quocumque loco sine , cum Primatè præcepto , ordinare debeant Episcopum.

Item cap. 16. Concilii Africani sub Celestino & Bonifacio : Aurelius Episcopus dicitur : prima antiqua servabitur , ut non minus quam tres assistant (ad licitam Ordinationem) qui sunt à Metropolitanò directi ad Episcopum ordinandum.

Et denique de eadem obligatione sufficienter intelligitur Concilium Aquigranense sub Eudovico Pio cap. 9. in medio ibi : Primitivè Episcopus non ab uno , sed à cunctis comprovincialibus Episcopis ordinatur , ideo est institutum , ne in eo quicquam contra fidem Ecclesie , immo tyrannica auctoritate celebraretur. Propterea ab omnibus convenientibus constituitur , ac non minus , quàm à tribus præsentibus , tamen consentientibus testimonio literarum.

Ceterùm Vasquez supra disp. 243. cap. 6. n. 71. non contentus his testimoniis , præter inluper suam sententiam ratione , sumptis etiam ministerio : nam si tres Episcopi ex illa solum Ecclesie ad Episcopi Ordinationem adhibeantur , ad hoc tantùm esset , ut testarentur tantæ Ordinationis , ne tyrannica auctoritate Episcopi auctoritas aliquid contra fidem Ecclesie tolleretur : sed hoc dici non potest ; ergo &c.

Minor probatur quia sic non debentur materiam & formam Ordinationis applicare , sed ei tantùm assilire ; atqui applicant materiam & formam , proferendo illa verba : Accipe spiritum , cum manuum impositione ; ergo non tantùm ut testes , sed etiam ut ordinantes adhibentur ; & aliundè in nullo alio Sacramento semper plures ministri adhibentur ad majorem tantum solemnitatem.

Respondetur 1. ex modo loquendi Ecclesie unum tantùm ex istis tribus Episcopis esse Ordinantem seu consecrantem ; nam , ut alibi ostendimus , unus tantùm in Pontificali vocatur Consecrator , alii autem duo semper vocantur Assistentes , nunquam Consecrantes ; unde neque hi celebrant tunc , neque ab illis prærequiritur jejunium in vigilia Consecrationis , sicut à Consecratore seu Consecrante ; ergo hi propriè non sunt ministri , sed solum adhibentur ad majorem solemnitatem : propter excellentiam dignitatis , quæ per illam Consecrationem confertur.

Quod autem proferant illa verba : Accipe

69. Aliud testimonium pro eadem sententia ex Concilio Regensi.

Invenitur.

70. Minus probant hanc sententiam

71. Alio Concilio

76. Tres Episcopi requiruntur pro legitimis

Pro his sententia adhibentur Palmarum & Anconitanus, Sylvester Armilatus

Spiritum sanctum, cum impositione manuum, parum refert; quia, secundum Multos, non est illa prolatio & impositio integra materia & forma essentialis. Atque ut esset, etiam Sacerdotes recentiter ordinati cum Episcopo proferrunt verba Consecrationis, & tamen non sunt ministri necessarii ad valorem illius Consecrationis.

Confirmatur 1. ex ritu Græcorum; apud quos (ut patet ex Euchologio) Metropolitanus seu primus Episcoporum dicitur Ordinans, isque manu dexterâ ordinandi capiti impositâ profert formam sequentem: *Divina gratia, que semper infirma curat, & que desunt adimplet, promoveat N. Deo amabilem Presbyterum in Episcopum à Deo servatâ civitatis N. Oremus pro eo, ut veniat super eum gratia sanctissimi spiritus.* Postea verò essentiali Ordinatione peractâ, idem Ordinans imponit Evangelium super illius caput & collum, adstantibus aliis Episcopis, & Evangelium tenentibus, impositâque ei manu Ordinans dicit certam orationem: quod totum solum ad accidentalem quamdam ceremoniam spectat, id autem quod essentialis est, ab unico adhibetur Consecrante.

Confirmatur secundò ex Concilio Carthag. quarto ubi can. 2. describitur ritus Ordinationis Episcopalis & quidem, juxta Vasquez, essentialis hinc verbis: *Episcopus cum ordinatur, duo Episcopi ponant & teneant Evangeliorum Codicem super caput & cervicem eius, & uno super eum fundente benedictionem, reliqui omnes Episcopi, qui adsunt, manibus suis caput eius tangant.* Ubi solum unus Episcopus pronuntiat formam, seu benedictionem. Cur autem credatur, essentialiter requiri ex parte materiæ concursum plurium ministrorum, potius quàm ex parte formæ?

Ex his omnibus concludo, sententiam Vasquez, etsi probabilitatem habeat, non tamen talem, quæ ullo modo cogat ad sui defensionem. Et ideo est secunda sententia, quæ docet, tres Episcopos ad Consecrationem seu Ordinationem Episcopi, pro solemnitate, ab Ecclesia ex tempore Apostolorum introductâ, necessariò requiri; ad essentialiam tamen Ordinationis non esse necessarios; ac proinde si factò, non jure, ab uno tantum Episcopo, servatâ in reliquis formâ Ecclesiæ, quis ordinaretur, fore verum Episcopum, sicut si presbyter ab Episcopo non servatis aliis jure requisitis, sed tantum formâ & materiâ legitimâ, ordinaretur.

Pro hac sententia adducitur Paludanus in tract. de Potestate Papæ, quem citat & videtur sequi Antoninus 3. part. tit. 14. cap. 16. §. 9. post medium, Sylvester verb. *Consecratio* 1. quod est, *Consecratio Prælatorum* in principio, Armilla eodem tit. n. 2. referentes sententiam illius posteriori loco, quæ etiam Recentioribus nonnullis maximè probatur, teste Vasquez suprâ n. 60.

Probat; quia Can. 1. Apostolorum dicitur: *Episcopus à duobus aut tribus Episcopis ordinetur.* Idem habetur apud Clement. lib. 3. Constit. c. 20. in principio: *lubemus autem ut (Episcopus) à tribus Episcopis ordinetur, & ut minimum à duobus, ita ut ab uno constitui non possit.* Et lib. 8. c. 27. aliàs 33. *Ego Simon Cananæus constituo à quobus Episcopus debeat ordinari Episcopus; scilicet à duobus aut tribus Episcopis.* Ergò tunc saltem duo Episcopi erant validi ministri.

Immo etiam unus, ut colligitur ex eodem cap. ibi: *Si vero aliquis ab uno Episcopo ordinatus fuerit tum is, qui ordinatus est, tum is, qui eum ordinavit deponatur.* Quod si necessitas coegerit ab uno ordinari, quòd propter persecutionem, aut aliam causam plures adesse non possint, asseratur decretum commissionis plurium Episcoporum. Si is, qui ordinatus est ab uno absque necessitate, deponendus est, sicut ille, qui ordinavit; ergo verè erat Episcopus per illam Ordinationem, sicut ille, qui ordinavit, alioquin non deberet deponi, sed rejici tanquam invalidè ordinatus.

Præterea in Concilio Aræuf. 1. can. 21. statuitur: *Duo si presumpserint ordinare Episcopum in nostris provinciis, placuit de presumpcionibus, ut si eubi congerit duos Episcopos invitum (secundum quid tantum, simpliciter tamen voluntarium) Episcopum facere, auctoribus damnatis, unus eorum Ecclesie ipse, qui vim passus est, substituat, si tamen vita responderet; & alter in alterius diebus loco nihilominus ordinetur.* Si invitum, ordinatus à duobus, substituendus est; ergo per illam Ordinationem factus fuerat verus Episcopus. Alioquin ante substitutionem rursus ordinandus foret, de qua tamen iterata Ordinatione ibi nulla fit mentio.

Denique Gregorius magnus ad 8. interrogationem Augustini Episcopi Angliæ: *Pero si longinquitas itineris magna interiacet; ut Episcopi facile non possint convenire, an debeat sine aliorum Episcoporum presentia ordinari?* Respondet (ut refertur tom. 2. Conciliorum) *Et quidem in Anglorum Ecclesia, in qua adhuc solus tu Episcopus invenis, ordinare Episcopum non aliter, nisi sine Episcopis potes.*

Dixi, ut refertur tom. 2. Cont. quia in ejus operibus impressis Basileæ a. 1550. opposito modo legitur hæc responsio sub hac forma verborum: *Et quidem etiam in Anglorum Ecclesia, in qua adhuc solus tu Episcopus invenis, ordinare Episcopum non aliter nisi cum Episcopis potes.*

Verum Averla q. 3. sect. 2. §. Quantum verò, in fine testatur, in Codicibus, quos ipse vidit, illo eodem modo legi, quo inter Concilia. Et ita planè, inquit ille, totus contextus demonstrat debere legi, ut in consequentibus patet, & ita hæctenus alii hunc locum legerunt & retulerunt.

Quantum ad contextum, non video, eum planè hanc lectionem demonstrare; sed saltem hoc demonstrat, quòd plures Episcopi solum

77. Probatio est Can. 1. Apost. & Clem. 8. d.

78. Item ex Cont. Aræuf. 1.

& Gregor. magno,

79. An rebus aliis sit mendosum.

Autis

74. Confirmatio ex ritu Græcorum

75. Alii confirmatio ex Conc. Carthag. 4.

76. Tres Episcopi solum requiruntur pro solemnitate.

Pro hac sententia adducitur Paludanus, & Antoninus, Sylvester & Armilla.

adhibeantur tamquam testes, idque non essentialia; nam verbis præallegatis acturum subiungitur: Nam quando de Gallis Episcopi venient, illi in Ordinationem Episcopi testes tibi assistent. Sed Fraternitatem tuam ita volumus in Anglia Episcopos ordinare, ut ipsi sibi Episcopi longo intervallo minime disjungantur, quatenus nulla sit necessitas, ut in Ordinatione alicujus Episcopi convenire non possint. Passum quoque aliquorum presentia, quia valde est utilis, facillimè debeant convenire.

Cum igitur Deo auctore ita fuerint Episcopi, etiam in propinquis sibi locis ordinati, per omnia Episcoporum Ordinatione sine aggregatis tribus vel quatuor Episcopis fieri non debet. Nam in ipsis rebus spiritualibus, ut sapienter & maturè disponantur, exemplum trahere à rebus etiam carnalibus possumus. Certe enim dum conjugia in mundo celebrantur, conjugati quique vocantur, ut qui in via jam conjugii præcesserunt, in subsequenti quoque gaudio miscantur. Cur non ergo in hac spirituali Ordinatione, quæ per sacram mysterium homo Deo conjungitur, tales conveniant, qui vel in profectu ordinati Episcopi gaudeant, vel per ejus studia omnipotenti Domino preces pariter fundant?

Ecce totus contextus, qui, meo judicio, sicut dixi, saltem hoc demonstrat, quod plures Episcopi non adhibeantur, nisi tamquam testes ad majorem solemnitatem; quippe appellantur explicitè testes, & comparantur conjugatis, qui vocantur ad celebrationem conjugiorum; constat autem illos conjugatos non esse testes essentialia.

Itaque ut illud testimonium Gregorii foret mendosum, quatenus concedit Augustino Anglorum Episcopo, ut solus possit alium Episcopum ordinare, donec adsint plures Episcopi; equidem non est mendosum, quatenus ait, reliquos Episcopos solum esse testes, idque non essentialia, quod sufficit.

Deinde, saltem probabile est, nec in primo puncto textum hunc esse corruptum; ergo saltem probabile est, Pontificem posse committere uni soli Episcopo Ordinationem Episcopalem. Quod confirmatur ex alio simili Indulto Gregorii XIII. apud Præpositum hinc nu. 71. qui concessit Patriarchæ Æthiopiæ, ut per unum consecraretur.

Immo passim (inquit Herincx hinc nu. 62.) concedit sancta Sedes hujusmodi facultates. Vidi ipse Transumptum datatum Anno 1647. die 8. Februarii, quibus Innocentius X. tribuit facultatem D. Jacobo de la Torre Archiepiscopo Ephesino, ut consecraretur à Fabio Chisio Episcopo Niteniensi & Nuntio Apostolico (nunc Pontifice Romano dicto Alexandro VII.) assistentibus, loco duorum Episcoporum, duabus personis in dignitate Ecclesiastica constitutis. Item habeo aliud Transumptum authenticum, quo, ob difficultatem obtinendi tres Episcopos, idem Innocentius X. Anno 1654. die 20. Junii Episcopo Dionysensi, moderno

Suffraganeo Leodiensi, concedit facultatem suscipiendi munus consecrationis à quovis Catholico Antilitate, assistentibus duobus Abbatibus Mitratis. Hæc ille. Non est autem presumendum, Pontificem in re tanti momenti, sicut est valida consecratio Episcopi, potuisse aut posse errare.

Unde non dubito, quin si Castro Palao vidisset Transumpta, quæ vidit Herincx, statim mutasset suam sententiam, quæ talis est: Secundò, inquit, verius existimo, consecrationem Episcopi ita necessariò à tribus Episcopis faciendam esse, ut nequeat Pontifex in hæc parte dispensare, & uni tantum consecrationem committere, uti videntur docere Henricus lib. 1. c. 24. §. 1. Paulus Comitulus in Responsalibus lib. 1. qu. 28. n. 13. Marcus Anthon Genuesis in præxi Curia Archiepiscopalis Neapol. cap. 70. nu. 26. Barbofa de pœnitentiæ Episc. alleg. 2. n. 45.

Moveor, quia Pontifex nequit dispensare in forma vel materia Sacramentorum: at consecrationis Episcopalis materia non est tantum unus Episcopi manus impositio, sed plura, uti constat ex illo ad Timoth. 4. Per impositionem manuum Presbyteri, junctâ communium Doctorum explicatione. Deinde testimonium Anacleti, Damasi, aliorumque Pontificum, non solum probant tres Episcopos esse ministros ordinarios Episcopalis consecrationis, sed esse omnino necessarios, sicut Sacerdos est necessarius minister consecrationis; abbas si ex commissione unus tantum esse posset, Pontifex decedentes, debere necessariò tres Episcopos adesse, adderent tres Episcopos, ut ordinatio ministerium, sicuti de Sacramento Confirmationis loquuntur. Hæc tenus Castro Palao tradidit, unica puncto 14. n. 13.

Respondeo ad ultimum; nemo Pontifex sic loquitur de Sacramento Confirmationis, præter Eugenium quartum in suo Decreto, etiam autem idem Pontifex, in eodem Decreto, sic loquitur de Sacramento Ordinis, dicens: Ordinaris minister hujus Sacramenti est Episcopus.

Fateor, nec Eugenius, nec alii Pontifices dicunt explicitè, tres Episcopos esse ministros ordinarios Episcopalis consecrationis; equidem implicitè satis videntur dicere hoc ipsum quod dispensant, seu committunt illam consecrationem uni soli Episcopo, aut duobus. Quamquam fortè & consecratio valet, ut patet ex dictis, absque tali commissione; hæc proinde non sit essentialis, sicuti est commissio confirmandi, facta simplici Sacerdote, sed tantum accidentalit; nihilque aliud sit quam dispensatio in præcepto Ecclesiastico, quo recipiuntur tres Episcopi ad majorem solemnitatem. Alioquin cur Eugenius assignans materiam, formam, & ministerium essentialia Sacramenti Ordinis, non meminaisset trium Episcoporum?

80.
Quid probet totus contextus verborum Gregorii magi.

81.
Duo Transumpta quibus Innocentio X. concedit consecrationem Episcopalem uni Episcopo, ex Herincx.

si ipsi sint minister essentialis Ordinis Episcopalis?

Et verò factum Gregorii, de quo supra, non satis apparet esse iustitiam commissionis extraordinariae, sed potius per modum declarationis & doctrinae pro casu necessitatis. Ratio autem disparitatis est; quòd Sacerdos ex vi sui Ordinis non habet potestatem proximam confirmandi, sicut Episcopus ex vi sui Ordinis seu dignitatis habet potestatem proximam consecrandi Episcopum.

84. Resp. ad rationem Castro Palao. Sed nunquid ex his sequitur, Gregorium aliosque Pontifices, qui vel commiserunt, vel committunt consecrationem Episcopi uni vel duobus Episcopis, dispensasse, aut dispensaturos propterea in materia aut forma essentiali Sacramentorum? Minime; quia, ut dictum est, determinatio in individuo materiae & formae huius Sacramenti, est relicta dispositioni Ecclesiae; ergo Ecclesia, nunc statuendo impositionem manuum duorum aut trium Episcoporum, postea verò impositionem manuum unius tantum, non dispensat formaliter in materia essentiali; sed solum facit suo statuto, ut quod nunc est materia essentialis, postea non sit talis.

85. Resp. ad scripturam 1. Timoth. 4. Deinde non satis probatur, impositionem manuum trium Episcoporum aliquando fuisse materiam essentialem, saltem non ex illo Apostoli loco 1. Timoth. 4. quia hic verissimus est, tametsi duo tantum Episcopi manus imposuissent Timotheo. Et sanè quis tertius fuerit, praeter Paulum & Barnabam, Scriptura nusquam commemorat, neque historia Ecclesiastica.

Apostoli soli ordinant alios quando Episcopos. Putas fortè Bartholomaeum, Matthaeum, & alios Apostolos, qui soli peragrarunt vastissimas & remotissimas regiones, non ordinasse Episcopum in illis regionibus, sine duobus aliis Episcopis? Et quomodo hoc est credibile, cum ipsi soli essent ibi Episcopi? Vel ergo non consecraverunt Episcopum, quod nemo asserit; vel soli consecraverunt. Quòd autem id fecerint ex speciali dispensatione Christi, aut extraordinaria commissione Petri, tamquam summi Pontificis, unde constat? Ergo iure ordinario. Ergo extraordinaria commissio non est necessaria ad valorem. Ita Argumentatur Arriaga supra n. 30. & 31.

Arriaga. Igitur propter argumenta Castro Palao non est recedendum ab illa sententia, quae docet, saltem ex commissione extraordinaria, unum Episcopum posse alium validè & licitè consecrare; quam etiam docet Valquez supra n. 63. & probat n. 71. ex factò Gregorii & Simone Cananeo apud Clement. lib. 8. Constit. cap. 27. alias 33. de quo supra.

86. Occurrit objectioni. Et quàmvis hic liber contineret plura infirmæ auctoritatis, ut opponit Castro Palao supra n. 14. tamen non omnia, & ideo probandum manet huic Auctori, illam Constitutionem Simonis esse infirmæ auctoritatis. Ego credo illam

esse firmioris auctoritatis, quàm citationem Henriquez, & Pauli Comitoli pro sententia Castro Palao; cum uterque doceat contrarium, ut ostendo ex ipsissimis horum Auctorum verbis.

Itaque Henriquez loco supra citato sic scribit: Consecrandus est Episcopus ex præcepto ab Apostolorum tempore; per tres simul Episcopos, nisi ex causa Papa dispense, ut in remota regione, qualis est India & Iaponia. Quid evidentius dicere poterat contra Castro Palao, qui tamen eum pro se citat?

Osten ditur Henriquez non docere sententiam Castro Palao.

Consimiliter Paulus Comitulus loco supra allegato: Dicit, inquit, posset pro Graecis, trium Episcoporum numerum non attingere vim intimam consecrationis, ut sentit Paludanus in libro de potestate Papæ &c. Sanè D. Thomas apertè scribit in 4. Sent. dist. 24. q. 3. a. 1. ad 3. Episcopum consecrare posse Episcopum; idemque sentit Durandus in eadem dist. q. 6. sed non addit, solum unum Episcopum id posse; quare crediderim sine Romani Pontificis concessu hoc non posse. Hæc ille.

87. Uti nec Paulus Comitulus, Paludanus, D. Thomas.

Ergo à contrario sensu, videtur credidisse Comitulus; cum Romani Pontificis concessu hoc posse. Unde subdit: dispensasse autem Gregorium magnum cum Britanis ad fidem conversis; ut Episcopi consecrarentur à paucioribus, quàm à tribus; testis est in eo tractatu Paludanus. Cùm autem illam dispensationem Comitulus non rejiciat; quidni eam videatur amplecti? Quomodo ergo videtur sentire, ita tres Episcopos esse necessarios ad Consecrationem Episcopi, sicuti Sacerdos ad Consecrationem Eucharistiae?

Sed libet audire, quid Castro Palao respondeat ad Can. 1. Apostolorum. Item ad Clement. lib. 3. Constit. cap. 20. Denique ad Concilium Arausicanum I. Ad duo priora testimonia, dicendum (inquit ille) eum Canon Apostolorum & Clemens expostulant pro consecratione Episcopi duos vel tres; supponunt Metropolitanum cum illis adesse debere, juxta textum in cap. Archiepiscopus, de tempore Ordinar.

88. Resp. Castro Palao ad Can. 1. Apost. & ad Clement.

Dicere voluit: Si Archiepiscopus; ubi statuitur, ut Metropolitanus ab omnibus Suffraganeis consecratur; Suffraganeus verò à tribus, Metropolitanus jubente. Si Archiepiscopus (scribit Lucius III.) obierit, & alter fuerit ordinandus, omnes Episcopi eiusdem provinciae, ad Sedem Metropolitanam conveniant, ut ab omnibus ordinetur. Reliqui verò comprovinciales Episcopi (si necesse fuerit) ceteris consentientibus à tribus, iussu Archiepiscopi, poterunt ordinari: sed melius est si ipse cum omnibus eum, qui dignus est, elegerit, & cuncti pariter Pontificem consecraverint.

Sed quid hæc ad propositum nostrum? Nunquid ex illo iure bene infertur; Ergo Castro Palao non Apostolorum & Clemens, praeter duos vel tres, supponunt Metropolitanum adesse? Certè

89. Rejicitur.

Certè hic textus non dicit esse necessariam præsentiam Metropolitanam ad consecrationem Episcopi, nisi ad melius esse, ibi: *Sed melius est &c.* quia, ut notat Gloss. verb. *Melius est: Licet possit aliquid fieri per alium, & perinde habeatur, ac si per se. . . melius tamen res expeditur per se, quam per alium.* Ergo Canon Apostolorum, & Clemens, præter duos vel tres supponunt necessariam præsentiam Metropolitanam, & tam necessariam, sicuti præsentia Sacerdotis est necessaria ad consecrationem Eucharistiæ. Qualis Consequentiâ?

Deinde, in nullo omnino Canone Apostolorum fit mentio Metropolitanam, ut proinde videri posset, tunc temporis nondum illam dignitatem ab Ecclesia fuisse institutam. Igitur hæc responsio est mera conjectura seu merum figmentum ad infirmam illa testimonia, alioquin insolubilia.

90. *Resp. Castro Falso ad Concilium Arausican.* Et vide quid excogitaverit hic Auctor, & alii ante ipsum, ad satisfaciendum Concilio Arausicano? Nego, inquit, illum, qui à duobus Episcopis fuit per vim ordinatus, denuò ordinandum non esse: neque obstat uti Concilium nomine substitutionis, id enim factum est, quia simul cum Ordinatione jurisdictio ei erat concedenda. Hæc ille.

Refutatur. Ego autem dico; ideo uti nomine substitutionis, quia sola jurisdictio erat ei concedenda, jurisdictio, inquam, unius eorum Ecclesiæ, qui ipsum invitum ordinarant. Addit Concilium, *Et alter in alterius deiectione loco nihilominus ordinatur.* Id est, quàmvis invitum validè fuerit ordinatus, & jam substitutus sit unius eorum Ecclesiæ; nihilominus in alterius deiectione loco alius de novo ordinatur.

Nota etiam, quod sequitur: *Si voluntarium duo fecerint, & ipse damnabitur, quòd cautius ea, quæ sunt antiquitus instituta serpentur.* Quid erat opus voluntarium cum aliis damnare, id est, deponere seu dejicere, si non erat validè ordinatus?

91. *Objectio* Dices; ideo unus dicitur substituendus, & alter ordinandus; quia unus saltem in externa specie erat ordinatus, & propterea etiam dicitur damnandus; alter autem nunquam specie tenus erat ordinatus.

Solvitur. Respondeo; verba Conciliorum propriè sunt intelligenda, nisi aliquid obstat; ergo hæc explicatio eadem facilitate negatur, quàm asseritur; immo majori facilitate, quia nihil obstat, ut patet ex dictis, quòd minus hæc verba omnino propriè possint intelligi.

92. *Non satis constat, tres Episcopos esse ministros essentielles.* Itaque ut finem imponamus huic controversiæ, bene dicit Conclusio, quod sub iudice lis sit, id est, non satis constat, tres Episcopos esse ministros essentielles seu necessarios necessitate Sacramenti, ita ut, vel uno deficiente, Consecratio Episcopalis non tantum sit illicita, sed etiam invalida. Immo mihi magis placet, non esse ministros essentielles, in tantum ut, si unus

solus consecraret, etiam absque speciali commissione Pontificis, quàmvis graviter peccaret, equidem valeret consecratio.

Sic quippe magis consultatur tum securitati Ordinationis, tum ejus stabilitati; securitati quidem quia alioquin defectus in unoquoque ex tribus, illam irritam redderet, qui defectus in uno scilicet contingere potest, quàm in tribus simul; stabilitati autem, quia sic nunquam fuerit valet minister essentialis, cum alioquin magna fuisset facta variatio, ut patet ex testimoniis sum allegatis, in quibus nunc unus, nunc duo, postea tres, immo omnes constituntur ministri. Porro planè expedit, ut quantum possibile est, essent Sacramentorum, quæ sunt columnæ Ecclesiæ, stabiles semper & eadem permanent.

Et hæc quidem speculative dicta sunt. Ad praxim enim quòd attinet, omnino curandum est, ut Ordinatio fiat à tribus Episcopis, præter formam in Pontificali præscriptam: adeo ut quis fuisset ab uno solo, vel etiam à duobus, sine speciali commissione Sedis Apostolicæ, consecratus, deberet iterum sub conditione tribus simul consecrari pro majori securitate, ob aliquale dubium de valore prioris consecrationis, ut notat Averla supra §. *In hoc re. Herinex* supra n. 67. & alii.

Idemque consequenter dicitur fore (loquitur Herinex) de Presbyteris ab hujusmodi Episcopo, dubiè consecrato, ordinatis. Nullatenus tamen existimo scrupulum movendum in casu, quo ordinatus quis fuit in Episcopum ab uno solo ex commissione aut dispensatione Papæ: cum de hujus Ordinationis valore non sit dubitandum. Hæc ille.

Sed nunquid etiam non dubitandum de valore Ordinis Sacerdotalis, quem simplex Sacerdos daret ex simili commissione aut dispensatione Papæ? Solutio patet ex Conclusione sequenti, quæ talis est:

CONCLUSIO IV.

Extraordinarius minister promissoribus Ordinibus, fortè etiam pro majoribus Subdiaconatu, & Diaconatu, ex commissione Papæ potest esse simplex Sacerdos. Quòd potest conferre Sacerdotium ex nullo antiquitatis vestigio constat.

Hujus Sacramenti duplicem esse ministerium Ordinarium & extraordinarium diximus in Conclus. I. & ex Florentino in Decreto Eugenii probavimus. Atque ex ibi dictis facile colligi potest, quis censetur minister extraordinarius, de quo tractat hæc Conclusio; scilicet, qui